

Dosarul nr. 2r-106/19

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (judecător E. Buzu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători E. Palanciuc, A. Malîi și V. Clima)

DECIZIE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Dumitru Chihai,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Manole
împotriva lui Nicolai Chihai și Dumitru Chihai, intervenienți accesorii IP „Agenția
Servicii Publice“ și notarul public Oleg Gladîș, cu privire la declararea nulității
parțiale a contractului de donație a bunului imobil și radierea din Registrul
bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra anexei la bunul imobil,
împotriva încheierii din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost restituită cererea de apel depusă de Dumitru Chihai împotriva hotărârii
din 02 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 22 februarie 2016, Alexei Manole a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Nicolai Chihai și Dumitru Chihai, intervenienți accesorii Oficiul
cadastral teritorial Orhei al ÎS „Cadastru“ (din data de 19 iulie 2017, IP „Agenția
Servicii Publice“) și notarul public Oleg Gladîș, cu privire la declararea nulității
contractului de donație nr. 5332 din 17 iunie 2015 în partea ce ține de anexa lit.
„A1-01“ (5, 8*3, 8) la bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX și radierea din
Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al lui Dumitru Chihai asupra
anexei nominalizate (vol. I, f.d. 2-3).

Prin hotărârea din 02 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, a fost
admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de Alexei Manole
împotriva lui Nicolai Chihai și Dumitru Chihai, intervenienți accesorii IP „Agenția
Servicii Publice“ și notarul public Oleg Gladîș, cu privire la declararea nulității
parțiale a contractului de donație a bunului imobil și radierea din Registrul
bunurilor imobile a dreptului de proprietate al lui Dumitru Chihai asupra anexei la
bunul imobil (vol. I, f.d. 223-225). S-a anulat contractul de donație nr. 5332 din

17 iunie 2015, autentificat de notarul public Oleg Gladîș, în partea ce ține de anexa lit. „A1-01“ (5, 8*3, 8) la bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX. S-a radiat din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate al lui Dumitru Chihai asupra anexei nominalizate. S-a încasat în beneficiul statului, din contul lui Dumitru Chihai, taxa de stat în sumă de 150 lei.

La 24 august 2018, Dumitru Chihai a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central (vol. I, f.d. 221).

Prin încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Dumitru Chihai împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, și s-a acordat apelantului Dumitru Chihai un termen de până la data de 27 noiembrie 2018, ora 16.00, pentru lichidarea neajunsului, și anume: prezentarea apelului motivat (vol. I, f.d. 230-231).

Prin încheierea din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Dumitru Chihai împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, din motiv că apelantul Dumitru Chihai nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. I, f.d. 233-235).

La 09 ianuarie 2019, Dumitru Chihai a declarat recurs împotriva încheierii din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului depus de Dumitru Chihai împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central (vol. I, f.d. 240-242).

În motivarea recursului, recurentul Dumitru Chihai a susținut că instanța de apel nu i-a comunicat încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin una dintre modalitățile prevăzute la art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, și anume contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de apel sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, ori prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și confirmarea primirii acesteia, sau prin delegație judiciară.

Recurentul a specificat că deși în încheierea din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău se menționează că încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău i-a fost expediată prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, la materialele dosarului nu se află avizul de primire a încheierii pretins expediate.

Aici, recurentul a notat că din motivul nerecepționării încheierii din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a aflat în imposibilitate de a îndeplini în termen indicațiile din încheierea respectivă.

Recurentul consideră că nu poate fi reținută mențiunea instanței de apel ce ține de obligația de informare despre existența încheierii din 24 octombrie 2018 a

Curții de Apel Chișinău de pe portalul național al instanțelor de judecată, or recurentul nu cunoaște despre existența portalului nominalizat și nici nu are aptitudinile necesare și posibilitatea tehnică de a se informa printr-o asemenea modalitate.

Recurentul a reiterat că legislația în vigoare nu prevede comunicarea actelor de procedură prin intermediul portalului național al instanțelor de judecată, ceea ce înseamnă că instanța de apel nu și-a executat obligația pozitivă de comunicare a încheierii din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În continuare, recurentul a invocat că nu-i putea fi imputată nici obligația de a se interesa de soarta dosarului, deoarece această obligație nu presupune ca justițiabilul să se intereseze de soarta dosarului în fiecare zi, ci la expirarea unui termen rezonabil.

Aici, recurentul a relatat că la începutul lunii octombrie 2018, dosarul încă se afla la Judecătoria Orhei, sediul Central, chiar dacă apelul împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, a fost declarat încă la data de 24 august 2018.

Recurentul a precizat că faptul enunțat poate fi demonstrat prin scrisoarea nr. 87442-87445 din 01 octombrie 2018, anexată la materialele dosarului, prin care participanții la proces au fost informați despre posibilitatea de a lua cunoștință de procesul-verbal al ședinței de judecată, în incinta Judecătoria Orhei, sediul Central.

În acest fel, recurentul a relevat că ținând cont de timpul necesar ca dosarul să ajungă de la Judecătoria Orhei, sediul Central, la Curtea de Apel Chișinău, să fie repartizat și să aibă loc ședința de punere pe rol a apelului, recurentul nu putea, în mod rezonabil, să se intereseze de soarta dosarului la data de 24 octombrie 2018.

Recurentul a concluzionat că în asemenea împrejurări, instanța de apel nu era în drept să-i restituie cererea de apel, ci urma să prelungească termenul de depunere a cererii de apel motivate și să se convingă de comunicarea cu certitudine a încheierii de a nu se da curs cererii de apel.

La 24 ianuarie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților Alexei Manole și Nicolai Chihai copia cererii de recurs depuse de Dumitru Chihai (vol. II, f.d. 2).

Intimații Alexei Manole și Nicolai Chihai nu au depus referințe la recursul declarat de Dumitru Chihai.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum rezultă din actele cauzei, în fișa de însoțire nr. 12938 din 11 decembrie 2018 este indicat că, Curtea de Apel Chișinău a expediat copia încheierii din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în adresa lui Dumitru Chihai la data de 11 decembrie 2018 (vol. I, f.d. 236). Totuși, după cum rezultă din copia plicului în care se conținea copia încheierii contestate, pe care recurentul Dumitru Chihai l-a anexat la cererea de recurs, Curtea de Apel Chișinău a expediat copia încheierii contestate în adresa lui Dumitru Chihai abia la data de 22 decembrie 2018 (vol. I, f.d. 243).

În afară de aceasta, Colegiul relevă că încheierea contestată a fost publicată pe portalul instanțelor naționale de judecată la data de 11 decembrie 2018.

Totodată, Colegiul reține că probe ce ar confirma recepționarea încheierii contestate de către recurentul Dumitru Chihai la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, Colegiul consideră că recurentul Dumitru Chihai, care a declarat recursul la 09 ianuarie 2019, s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Dumitru Chihai urmează a fi admis, a casa încheierea din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea cererii de apel depuse de Dumitru Chihai împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, din următoarele raționamente.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă stipulează că instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Colegiul constată că la 22 februarie 2016, Alexei Manole a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolai Chihai și Dumitru Chihai, intervenienți accesorii Oficiul cadastral teritorial Orhei al ÎS „Cadastru“ (din data de 19 iulie 2017, IP „Agenția Servicii Publice“) și notarul public Oleg Gladîș, cu privire la declararea nulității contractului de donație nr. 5332 din 17 iunie 2015 în partea ce ține de anexa lit. „A1-01“ (5, 8*3, 8) la bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX și radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al lui Dumitru Chihai asupra anexei nominalizate (vol. I, f.d. 2-3).

Prin hotărârea din 02 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de Alexei Manole împotriva lui Nicolai Chihai și Dumitru Chihai, intervenienți accesorii IP „Agenția Servicii Publice“ și notarul public Oleg Gladîș, cu privire la declararea nulității parțiale a contractului de donație a bunului imobil și radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al lui Dumitru Chihai asupra anexei la bunul imobil (vol. I, f.d. 223-225). S-a anulat contractul de donație nr. 5332 din 17 iunie 2015, autentificat de notarul public Oleg Gladîș, în partea ce ține de anexa lit. „A1-01“ (5, 8*3, 8) la bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX. S-a radiat din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate al lui Dumitru Chihai asupra anexei nominalizate. S-a încasat în beneficiul statului, din contul lui Dumitru Chihai, taxa de stat în sumă de 150 lei.

La 24 august 2018, Dumitru Chihai a depus cerere de apel nemotivată

împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central (vol. I, f.d. 221).

Prin încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Dumitru Chihai împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, și s-a acordat apelantului Dumitru Chihai un termen de până la data de 27 noiembrie 2018, ora 16.00, pentru lichidarea neajunsului, și anume: prezentarea apelului motivat (vol. I, f.d. 230-231).

Prin încheierea din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Dumitru Chihai împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, din motiv că apelantul Dumitru Chihai nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, și nu a prezentat, până la data de 27 noiembrie 2018, ora 16.00, apelul motivat împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central (vol. I, f.d. 233-235).

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În speță, pentru ca instanța de apel să fie în drept să aplice, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de apel depuse de Dumitru Chihai, aceasta urma să constate cu certitudine că apelantul Dumitru Chihai a recepționat încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și că apelantul Dumitru Chihai nu a prezentat apelul motivat până la data de 27 noiembrie 2018, ora 16.00.

Legislația procedurală civilă în vigoare prevede expres și limitativ modalitățile de comunicare către participanții la proces a actelor de procedură.

Astfel, potrivit art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Colegiul observă că art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu prevede comunicarea actelor de procedură prin intermediul portalului național al instanțelor de judecată, ceea ce înseamnă că instanța de apel nu era în drept să califice publicarea pe acest portal a încheierii din 24 octombrie 2018 a Curții de

Apel Chișinău ca un mijloc de comunicare valabilă, producătoare de efecte juridice, a încheierii respective în raport cu apelantul Dumitru Chihai.

Or, în cazul în care s-ar considera, pe calea interpretării judiciare, că publicarea pe portalul național al instanțelor de judecată a unui act de procedură se circumscrie normei de la art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, atunci s-ar pune în primejdie imperativul previzibilității legii, atâta timp cât în Republica Moldova doar legea este izvor de drept.

Colegiul subliniază că în cauze precum Rotaru v. România și Damman v. Elveția, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că nu poate fi considerată lege decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita, deoarece individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat.

Deci, pentru a determina dacă instanța de apel era în drept să aplice, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de apel depuse de Dumitru Chihai, Colegiul urmează să stabilească dacă apelantul Dumitru Chihai a recepționat încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin una dintre modalitățile de comunicare a actelor de procedură, stipulate la art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Colegiul relevă că la materialele dosarului este anexată fișa de însoțire fără nr. de înregistrare și fără dată, în care este indicat că instanța de apel i-a expediat apelantului Dumitru Chihai încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, la adresa de pe XXXXX (vol. I, f.d. 232).

Adresa respectivă este una valabilă pentru destinatarul Dumitru Chihai, or anume la adresa indicată, acesta a recepționat încheierea din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Însă, la materialele dosarului nu există probe ce ar confirma cu certitudine recepționarea de către apelantul Dumitru Chihai a încheierii din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău. Mai mult, la materialele dosarului lipsește plicul expediat în adresa apelantului Dumitru Chihai, care s-ar fi returnat cu mențiunea „nereclamat“.

În asemenea condiții, se constată că instanța de apel nu era în drept să aplice, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de apel depuse de Dumitru Chihai, or instanța de apel nu a dispus de probe ce ar confirma că apelantul Dumitru Chihai a recepționat încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și că acesta a avut posibilitatea obiectivă de a prezenta apelul motivat până la data de 27 noiembrie 2018, ora 16.00.

Cu titlu separat, Colegiul observă că la cererea de recurs, recurentul Dumitru Chihai a anexat cererea de apel motivată (vol. I, f.d. 244-246).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Dumitru Chihai urmează a fi admis, a casa încheierea din 28 noiembrie 2018 a

Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea cererii de apel depuse de Dumitru Chihai împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

În conformitate cu art. 427 lit. b) și 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Dumitru Chihai.

Se casează încheierea din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Manole împotriva lui Nicolai Chihai și Dumitru Chihai, intervenienți accesorii IP „Agenția Servicii Publice“ și notarul public Oleg Gladîș, cu privire la declararea nulității parțiale a contractului de donație a bunului imobil și radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra anexei la bunul imobil, și se restituie cauza la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea cererii de apel depuse de Dumitru Chihai împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan